

Volby extremisty roztržily, tvrdí expert

 [novinky.cz/clanek/domaci-volby-extremisty-roztrizily-tvrdi-expert-40421680](https://www.novinky.cz/clanek/domaci-volby-extremisty-roztrizily-tvrdi-expert-40421680)

Co ukázaly prezidentské volby? Může rozdělení společnosti vést i k nárůstu extremismu v ČR?

Ukázalo se, že tady pořád je nějaká skupina lidí, která slyší na extremistické apely. Ať už to byli někteří voliči Jaroslava Bašty v prvním kole voleb, nebo v poslední fázi kampaně i ti, kteří se přiklonili k Andreji Babišovi a rozjížděli kampaň na sociálních sítích blízkých extremistické scéně.

Jiná věc je, že došlo k otřesení důvěry v představitele těchto proudů. Část extremistů dříve přilnula k Tomiu Okamurovi, ten ale nepodpořil Babiše. Jsou tam velké spory i na straně bývalých antivaxerů, kteří se dali na stranu odpůrců Ukrajiny. Extremistická scéna nemá v tuto chvíli jasného vůdce, kolem něhož by se mohli takto naladění voliči semknout. Rozjitřená atmosféra vzedmula vlnu nenávisti ve společnosti, ale nemají nikoho, o koho by se mohli jasně opřít.

Může to otevřít cestu nějakému novému politickému subjektu?

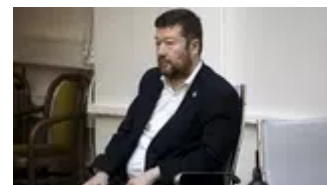
Možná tam ten prostor je, ale v tuto chvíli se ukazuje, že také zesláblo protestní hnutí vzedmuté demonstrací v Praze loni 3. září (organizovanou aktivistou Ladislavem Vrabelem, na které se mj. objevili i proruští politici, pozn. red.) a podzimními akcemi na náměstích. Může se objevit někdo nový, ale v tuto chvíli si nedovedu představit, kdo by to byl.

Selhali jste, pomohli jste Pavlovi, osočují Okamuru fanoušci

Prezidentské volby

Co z toho čtete?

Tato scéna je oslabená z několika proher, třeba tím, že se většina přiklonila na stranu Babiše a tím udělala taktickou chybu. Část tvrdých antivaxerů tím totiž popřela sama sebe. Protože to byl právě Babiš, který pro ně byl v době covidu nepřitelem, když zaváděl opatření a podporoval vakcinaci. Mohli tím ztratit věrohodnost u svých věrných příznivců.

Jaké další fenomény volby přinesly?

Paradoxem je, že se spojili z mého pohledu velmi razantně až extremisticky se vyjadřující romští „lajfkaři“ (významný fenomén mezi Romy, kteří vysílají na Facebooku živá vysílání a vyjadřují své názory na aktuální témata, pozn. red.) s podporovateli tradičního českého pravicového extremismu. Takže se v tuto chvíli ocitají bývalí nepřátelé na jedné antisystémové lodi.

Foto: Profimedia.cz

Expert na problematiku extremismu Miroslav Mareš

Čím to je?

Je tu vygenerovaná nespokojenost a nenávisť lidí vůči tomu, co reprezentuje úspěšnější a spokojenější část společnosti. Může to být dáno ekonomickými podmínkami, ale často i psychickým nastavením života na periferii a pocitem životní nenaplněnosti.

Byla v minulosti v Česku podobně radikální kampaň, jako ta při posledních prezidentských volbách?

Prezidentské volby jsou tím typické a doteď to i nabíralo určité úspěchy. V roce 2013 to bylo vyhrocení proti sudetským Němcům, kteří měli přijít a zabavit majetky, a o pět let později to byli zase migranti. U Babiše byla snaha tento úspěch zopakovat, ale nenašlo to dostatečný počet voličů. Působilo to totiž nevěrohodně a měl také silnějšího protikandidáta, který dokázal vyargumentovat výpady, že by měl být nositelem válečnictví.

Na takový nával voličů nejsou v Chanově zvyklí

Prezidentské volby

Bude chtít Babiš i do budoucna cílit na tu část antisystémových voličů, kteří se předtím nacházeli v Okamurově SPD? Jak to zahýbe politickým rozložením?

To se teprve uvidí. Tímto posunem k extrému ztrácí politický střed – a toho se může snažit využít nějaký nový odštěpenecký subjekt, pokud by vznikl kolem Ivo Vondráka (hejtmana Moravskoslezského kraje za ANO, pozn. red.), který se v tuto chvíli zřetelně profiluje proti Babišovi.

Samozřejmě se Babiš bude snažit udržet voliče, které sebral SPD. Také bude z jeho strany výhodné rozdmýchávat u nich vlnu nespokojenosti vůči Okamurovi, protože v rozhodující chvíli zklamal.

Jak ovlivnila českou extremistickou scénu válka na Ukrajině?

Musíme rozlišovat mezi tradičními a novými extremisty. Ta relativně nová scéna se vyvíjí od doby odporu proti migraci, poté vakcinaci a odporu proti vládním opatřením. Velmi rychle pak přešla na tvrdou prokremelskou notu. V tu chvíli byla připravena určitá antisystémová scéna a ta se potom udržovala, měla velké vzepětí na podzim na demonstracích a nyní se přiklonila na Babišovu stranu kampaně.

Na protivládních demonstracích bych viděl riziko situačního násilí mezi různými skupinami, které koneckonců hrozilo i při některých posledních protestech.

Co by měly teď udělat neextremistické politické strany, aby si udržely podporu ohrožené části obyvatel?

Musí dělat věrohodnou politiku a postupně přesvědčovat, že jsou schopny stát řídit. Že by extremistická scéna zmizela, to je nereálné, ale musí se tam efektivní politikou odebírat této scéně hlasy.

Prezidentské remízy, a chlapi se div neporvali

Domáci

Jak z pohledu extremismu u nás nahlížíte na nedávný případ slovenského střelce v gay baru, který zveřejnil manifest proti židům a homosexuálům?

Je to případ tradičního radikalizovaného mladého neonacisty modernizovaný vizualizacemi tzv. terrorgramu.

Jde o nový proud, který vzniká ve virtuálním prostoru sítě telegramových kanálů (sdílejí příručky, jak provádět činy rasově motivovaného násilí a protivládní terorismus, pozn. red.).

Je to modernizovaný neonacismus, ale není to úplně totéž, co představují protesty na náměstích, antivaxeři a tato skupina obyvatel. Ten mladík se koneckonců proti Vladimíru Putinovi vymezil, protože je podle něj ovládaný židy.

Jak se lidé radikalizují na internetu?

Pokud se bavíme o bratislavském případě a jemu podobných, tak to jsou uzavřené virtuální komunity. Ať už je to zmiňovaný terrorgram, anebo americké chatovací prostory, které se rozvíjely v dobách prezidenta Donalda Trumpa. Tam je velmi cílená propaganda, která se snaží moderním vizuálním stylem a virtuálním podněcováním toho, aby se zapojili do boje, mladým nabídnout pocit důležitosti, a oni se pak mohou do takových akcí zapojit.

Mají přesah i do Česka?

Mají a mnohdy se to objevilo i ve zprávě Europolu. Cílí na mladou generaci a pachatelé jsou pak heroizováni v různých videích. To vede k tomu, že se přidávají další. Bratislavskému atentátníkovi vyrobili fotky, že je svatý bojovník bílé rasové války a podobně.

Konečně jsi to podělal, Máro... Internet baví i povolební vtipy.

Koktejl

